

V A A S A .

VAASAN
KIELIOHJELMA

KULTTUURIRIKAS JA MONIKIELINEN KAUPUNKI

KANSAINVÄLINEN JA ENERGINEN HELMI

Vaasa on Pohjanmaan kansainvälinen ja energinen helmi. Meillä puhutaan 100 eri kieltä; asukkaista on 69% suomenkielisiä, 23% ruotsinkielisiä ja yhteensä 9% muun kielisiä. Kaupungin toimintaa ohjaavassa lainsäädännössä turvataan asukkaiden oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin, sekä edellytetään viranomaisen hyvää kielenkäyttöä ja syrjimättömyyttä.

Vaasan kaupungin ensimmäinen, koko kaupungin kattava kieliohjelma astuu voimaan nyt vuonna 2021. Sen avulla halutaan muun muassa arvostaa kansalliskielten asemaa, edistää englanninkielistä palvelutarjontaa ja tukea henkilöstön elinikäistä oppimista. Ohjelman toteutumista tullaan seuraamaan vuositasolla, ja valtuustokausittain tehdään laajempi kieliseurannan raportti.

Monikielisyys on Vaasassa paitsi arkipäivää, myös tärkeä strateginen painopiste. Kieliohjelma tukee kaupunkilaisten hyvinvointia ja sen avulla palvellaan myös kaupungin kansainvälisiä yrityksiä ja yhteisöjä.

Kiitämme ohjelman valmistelussa mukana olleita asiantuntijoita, luottamushenkilöitä ja asukkaita.

- Hyvinvointi: laadukkaat peruspalvelut
- Kansainvälisyys: monikielisyys
- Nopealiikkeisyys

Perustamme

- Monikielinen Vaasa
- Yhteinen, kulttuuririkas Vaasa

**Lupauksemme /
Asiakasarvot**

- Nopea päätöksenteko
- Osallisuus

Prosessit

- Osaava henkilöstö
- Monipuoliset, asiakaslähtöiset palvelut

**Resurssit ja
osaaminen**

**KAUPUNKI-
STRATEGIA**

V A A S A .

KIELIOHJELMAA OHJAAVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Suomen perustuslaki

Pykälässä 17 § todetaan oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin. Suomen kansalliskielet ovat suomi ja ruotsi.

Jokaisen oikeus käyttää viranomaisessa asiassaan omaa kieltään, joko suomea tai ruotsia, sekä saada toimituskirjansa tällä kielellä turvataan lailla. Julkisen vallan on huolehdittava maan suomen- ja ruotsinkielisen väestön sivistyksellisistä ja yhteiskunnallisista tarpeista samanlaisten perusteiden mukaan. Myös viittomakieltä käyttävien sekä vammaisuuden vuoksi tulkitsemis- ja käännösapua tarvitsevien oikeudet turvataan lailla.

Kielilaki

Kielilaki koskee kaikkea julkista vallankäyttöä.

Yhdenvertaisuuslaki

Syrjinnän kieltö -pykälässä 8 § todetaan, että ketään ei saa syrjiä kielen perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen. Välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi tässä laissa tarkoitettua syrjintää on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä.

Hallintolaki

Pykälässä 9 § todetaan hyvän kielenkäytön vaatimus. Viranomaisen on käytettävä asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä. Asiakkaan oikeudesta käyttää omaa kieltään viranomaisessa asioidessaan on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään tai mitä johtuu Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista.

Laki julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta

1 § Säädetään kunnallisten viranomaisten palveluksessa olevalta henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta sekä kielitaidon osoittamisesta.

Kuntalaki

90 § Hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset, joilla turvataan kielilaissa (423/2003) ja muualla laissa säädettyjen kielellisten oikeuksien toteutuminen kunnan hallinnossa.

30 § Kaksikielisessä kunnassa asetetaan opetustoimen hallintoon erillinen toimielin kumpaakin kieliryhmää varten taikka yhteinen toimielin, joka jakautuu kieliryhmiä varten jaostoihin. Toimielimen tai jaoston jäsenet on valittava asianomaiseen kieliryhmään kuuluvista henkilöistä.

TAVOITTEET

V A A S A .

KUNTALAINEN

Asiakasarvot

- Monikielinen Vaasa
- Yhteinen, kulttuuririkas Vaasa
- Tasa-arvoinen ja kulttuuri-identiteettiä arvostava Vaasa
- Asukas voi toimia ja opiskella molemmilla kansalliskielillä

- Kaksikielinen asiointi ja päätöksenteko
- Monipuolinen kieltenopetus kaikilla tasoilla; kielikyly sekä englanninkielinen varhaiskasvatus ja opetuspolku lk 1-9
- Monikieliset tulkkauspalvelut
- Kaksikielinen viestintä monikanavaisesti, englanniksi tarpeen mukaan

Prosessit

Resurssit ja osaaminen

- IB-lukio
- Welcome Office
- Linginno-kielikeskus
- Valtuuston simultaanitulkkaus
- Yksi- ja kaksikielisiä toimintayksiköitä ja kampuksia
- Monikieliset palvelut

YRITYKSET JA YHTEISÖT

Asiakasarvot

- Kansainvälinen Vaasa
- Tietoa ja palvelua kolmella kielellä

- Hankintaprosessi suomeksi ja ruotsiksi, harkinnan mukaan englanniksi
- Hanketoimintaa
- Kotisivut osin kolmella kielellä
- Nopea päätöksenteko

Prosessit

Resurssit ja osaaminen

- Vahva ja monikielinen koulutus- ja yliopistokaupunki
- Kansainvälisiä yrityksiä

HENKILÖSTÖ

Asiakasarvot

- Yksi, kaksi- ja monikieliset toimintaympäristöt
- Elinikäinen oppiminen
- Kieliposiitivisuus

- Sisäinen viestintä kahdella kielellä
- Kaksikieliset kokoukset ja työympäristö
- Kielitaidon huomiointi rekrytoinnissa
- Täydennyskoulutusta suomeksi ja ruotsiksi

Prosessit

Resurssit ja osaaminen

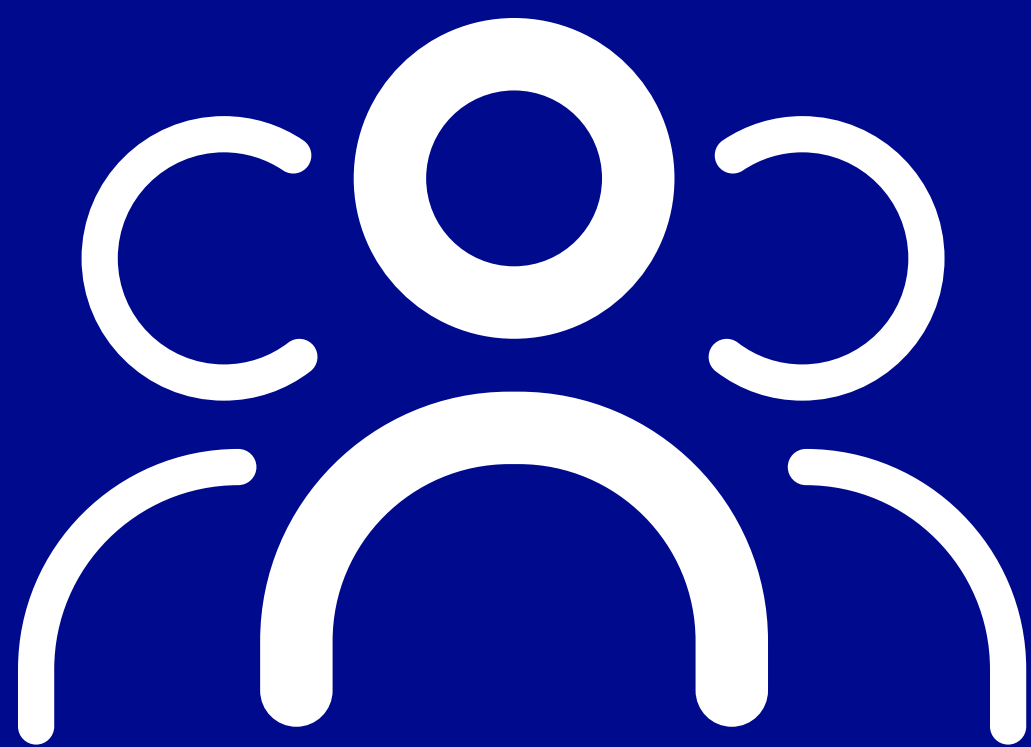
- Kielitaitoinen henkilöstö
- Kannustava kieli-ilmapiiiri
- Käännösresurssin koordinointi

MONIKIELINEN HALLINTO

TAVOITTEET	MITTARIT	TOIMENPITEET
Kaksikielisyyden nykyisen tason ylläpitäminen ja vahvistaminen	Kieliseurantaraportti laaditaan valtuustokausittain	Hallinnon dokumentit ovat saatavilla suomeksi ja ruotsiksi
Käännöstyö huomioidaan osana valmisteluprosessia		Asiakirjat toimitetaan kääntämöön hyvissä ajoin ennen toimituskäsittelyä
Sujuva luottamushenkilötoiminta suomeksi ja ruotsiksi	Luottamushenkilöiden perehdytykset ym. koulutukset, luennot ja seminaarit järjestetään mahdollisuuksien mukaan sekä suomeksi että ruotsiksi - lukumäärä & osallistujat per vuosi Luottamushenkilöt arvioivat kerran valtuustokaudessa kaksikielisyyden toteutumista	Luottamushenkilöt saavat kokous- ja päätöksentekomenettelyyn liittyvää perehdytystä ja ohjeistusta suomeksi ja ruotsiksi Toimielinten työskentely suomeksi ja ruotsiksi
Hallinnossa asiakasta palvellaan hänen äidinkielellään suomeksi tai ruotsiksi		Kuntalainen saa asiansa vireille suomeksi ja ruotsiksi Kuntalaiselle toimitettavat yleiset asiakirjat ovat saatavilla suomeksi ja ruotsiksi
Koko kaupungin tasolla kielellinen palvelu toteutuu vähintäänkin nykyisellä tasolla	Luodaan verkosto kieliseurannan toteuttamiseksi	Sitoutuminen suulliseen palveluun englanniksi
Kaupunki huomioi suomen- ja ruotsinkielisen yrittäjien mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuihin. Myös englanti tarpeen mukaan.	Varmistetaan, että hankintaprosessit ovat kaksikielisiä kaupungin hankintaohjeiden mukaisesti.	Tarjoajan tulee saada valita, tekeekö tarjouksen suomeksi vai ruotsiksi, harkinnan mukaan myös englanniksi
Kaupungin kyltit ja muut ilmoitukset, tiedotteet ja kuulemiset sekä kyselyt ovat kahdella kielellä		Varmistetaan, että kaikki kaupungin nimissä asetetut kyltit, ilmoitukset, tiedotteet, kuulemiset sekä kyselyt ovat kahdella kielellä
Kielellinen arviointi kaupungin organisaatiossa tapahtuvissa rakenteiden uudistustyössä	Kielellisten vaikutusten arviointien määrä / vuosi	Uudistushankkeiden valmisteluun kytetään kielellisten vaikutuksen arviointi.

KIELITAITOINEN HENKILÖSTÖ

TAVOITTEET	MITTARIT	TOIMENPITEET
Henkilöstön riittävä kielitaito Kaksikielisen palvelun tuottamisen turvaaminen	Koulutusten ja osallistujien määrä Alman kielikursseilla käyneiden sekä Fintandem-osallistujien määrä	Tarjotaan henkilöstölle mahdollisuuksia kehittää kielitaitoaan
Monikieliset työyhteisöt ja kokoukset	Jobshadow-osallistujien määrä	Työyhteisöissä ja eri tilaisuuksissa kannustetaan käyttämään suomea, ruotsia ja englantia > kielikylypy Jobshadown kehittäminen Monimuotoisuuden edistäminen rekrytoinnissa
Sisäisten asiakkaiden / kollegoiden hyvä palvelutaso	Työtyytyväisyyskyselyn tulokset	Henkilöstöinfot ja sisäiset koulutukset pyritään järjestämään kaksikielisinä
Kielitaitovaatimusten ja -luokkien uudelleenarviointi	Päivitetty ohje julkaistaan 2022	Päivitetään kielitaitovaatimusohje vuoden 2022 aikana
Henkilöstön kielitaidon hyödyntäminen		Kielitaidon kartoitus ja osaajien hyödyntäminen, etenkin englantia
Joustavampi ja osaajia houkuttelevampi rekrytointi		Kielitaitovaatimusten lieventäminen rekrytointivaiheessa: mahdollisuus rekrytoida henkilö, joka voi pätevöityä kielellisesti työn ohella Rekrytointivaiheessa arvioidaan kielitaito ja laaditaan kielitaidon kehittämissuunnitelma
Kansainvälisten opiskelijoiden harjoittelu- ja kesätyöpaikkojen lisääminen	Kv-opiskelijoiden kesätyöpaikat	Kesätyöhaussa 1-3 paikkaa kv-opiskelijoille
Kieliposiitivisuus		Työyhteisölähettiläiden verkosto: kaksikielisyyden / monikielisyyden "positiivinen markkinointi"

MONIKIELINEN ARKI

TAVOITTEET	MITTARIT	TOIMENPITEET
Monikielinen Vaasa	• Oppilasmäärä englannin ja kielikylpyopetuksessa.• Osallistuvien päiväkotien määrä Kieliystävät-ohjelmassa• Tandem-ryhmiä suomen- ja ruotsinkielisten välillä; osallistujien määrä• Welcome Officen asiakkuuksien määrä• A2-ruotsinkieltä opiskelevien määrä	• Opetuksen siirtyminen keskustan koulukampukselle• Uusien vaasalaisten tehokkaampi integroiminen Vaasaan• Palvelujen sähköistäminen, myös englanniksi mahdollisuuksien mukaan• Kuvissa ja videoissa tuodaan esille monikielisyttä ja tehdään kieliversiot vähintään suomeksi, ruotsiksi sekä mahdollisuuksien mukaan englanniksi
Tasa-arvoa ja kulttuuri-identiteettiä arvostava Vaasa	• Kuntalaiskysely, kielibarometri	• Osallistumisen esteiden purkaminen• Palautepalvelun parempi hyödyntäminen ja laajentaminen myös englannin kielelle• Tulkkauspalveluita muille kielivähemmistöille mahdollisuuksien mukaan• Selkokielisen viestinnän käynnistäminen
Tietoa ja palvelua kolmella kielellä	• Viestinnän sisällöt kaksikielisiä• Englanninkielisten verkkouutisten määrä	• Kolmikielinen asiakaspalvelu ja nettisivut mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan.• Ulkoinen viestintä kaikilla kanavilla (vaasa.fi, pää somekanavat FB, IG, Twitter ja LinkedIn sekä painotuotteet) sekä medialle yhtä laajasti suomeksi ja ruotsiksi ja mahdollisimman paljon myös englanniksi
Oma kulttuurinen tila ja ohjaus		• Tiedotteita ja palveluita myös muilla kielillä: mm. Welcome Office sekä vapaa-ajantoimintoja• Oman äidinkielen opetus ja muiden uskontojen opetus

V ^ ^ S ^ .